

มันสำปะหลัง

คืออะไร.....
มาจากไหน.....
ใช้ทำอะไร.....

โดย คณะอนุกรรมการจัดทำวารสารและประชาสัมพันธ์

ประวัติความเป็นมา

กำเนิด

มันสำปะหลังจัดเป็นพืชหัวชนิดหนึ่ง เป็นพืชอาหารที่มีความสำคัญเชิงเศรษฐกิจของประเทศในเขตร้อน และเป็นหนึ่งในห้าชนิดของพืชอาหารจำพวกแป้งที่สำคัญในโลก ซึ่งมีข้าวสาลี ข้าวโพด ข้าว และมันฝรั่งด้วย

มันสำปะหลังไม่ใช่พืชดั้งเดิมของประเทศไทย มีถิ่นกำเนิดเดิมแถบอเมริกากลาง และอเมริกาใต้ มันสำปะหลังเข้ามาสู่เอเชีย ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 17 โดยชาวโปรตุเกสและสเปน นำเข้ามาปลูกในประเทศอินโดนีเซีย อินเดีย ศรีลังกา และฟิลิปปินส์ ก่อน

มาสู่ประเทศไทย

สำหรับประเทศไทย ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า คนไทยเริ่มรู้จักมันสำปะหลังเมื่อใด เข้าใจว่าเริ่มแรกคนไทย รู้จัก “แป้งมันสำปะหลัง” โดยนำเข้ามาจากชวาหรืออินโดนีเซีย ผ่านพ่อค้าคนกลางชาวสิงคโปร์ ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า “แป้งสิงคโปร์” ใช้ในการปรุงอาหารคาว-หวาน ทำสาหร่าย และลอดช่องสิงคโปร์ เป็นต้น

ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน ได้มีการนำ^① ต้นพันธุ์มันสำปะหลังจากอินโดนีเซียเข้ามาปลูกในประเทศไทย โดยนำเข้ามาทางใต้ของไทย และนำไปปลูกระหว่างแถวของต้นยางพารา (ไม่ได้ปลูกเป็นไร่มัน เป็นการเฉพาะ) ปลูกเพื่อใช้บริโภค ทำเป็นอาหาร เมื่อต้นยางพาราโตคลุมพื้นที่หมด ก็ไม่สามารถปลูกต่อไปได้ มันสำปะหลังทางภาคใต้จึงค่อยๆ หมดไปในเวลาต่อมา

ต่อจากภาคใต้ ได้มีการขยายการเพาะปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นดินทราย เหมาะแก่การปลูกมันสำปะหลัง จนมีการปลูกกันอย่างแพร่หลาย และขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั่วทั้งภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว

ต่อมาในราวปี พ.ศ. 2508-2509 ด้วยคุณสมบัติที่เด่นของมันสำปะหลังที่เป็นพืชที่ทนต่อความแห้งแล้งได้ดีปลูกได้ในพื้นที่ที่มีปริมาณฝนน้อยและปลูกได้ตลอดปี จึงมีการขยายพื้นที่การเพาะปลูกมันสำปะหลังไปยัง :

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ซึ่งมีภูมิประเทศค่อนข้างแห้งแล้ง ฝนตกน้อย) โดยเริ่มปลูกที่จังหวัดนครราชสีมา และชัยภูมิ แล้วขยายต่อไปยังจังหวัดอื่นๆ ทั่วทั้งภาค จังหวัดที่ปลูกกันมาก ได้แก่ ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น อุดรธานี และเลย
- ในขณะเดียวกันก็มีการขยายการปลูกไปยังบางส่วนของภาคตะวันตกและภาคเหนือตอนล่าง เช่น จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี และจังหวัดอุทัยธานี นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิษณุโลก

การเพาะปลูกมันสำปะหลังได้รับการส่งเสริมและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จนมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด ในฤดูการผลิตปี 2531/2532 ถึง 9.460 ล้านไร่ มีผลผลิตหัวมัน 24.6 ล้านตัน ซึ่งมีผลทำให้ประเทศไทยทำสถิติการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมากที่สุดถึง 9.798 ล้านตัน ในปีพ.ศ. 2532 เป็นการส่งออกแป้งมันสำปะหลัง 0.645 ล้านตัน และส่งออกมันเส้น+มันเม็ดแข็ง 9.153 ล้านตัน

ปัจจุบันมันสำปะหลังปลูกกันมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออก พื้นที่เพาะปลูกของทั้งสองภาครวมกัน คิดเป็นประมาณร้อยละ 85 ของพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังทั้งหมดของประเทศ ซึ่งมีประมาณ 7.0 ล้านไร่ และคาดว่าจะได้ผลผลิตหัวมัน 20.4 ล้านตัน

① พันธุ์มันสำปะหลังที่นำเข้ามาปลูกในประเทศไทยในระยะแรก เป็นพันธุ์ที่ปลูกเพื่อบริโภคโดยตรง ชาวบ้านเรียกกันว่า มันพันธุ์ชวา หรือ “พันธุ์มันหัวนาดี” มีรสหวานเล็กน้อย-ไม่มันจน จึงนิยมนำมาใช้เป็นอาหาร ต่อมาเมื่อมีการขยายการเพาะปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จึงได้มีการปลูกพันธุ์มันสำปะหลังเพิ่มอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งมีรสขมเล็กน้อย เป็นพันธุ์ที่มีปริมาณแป้งมาก เหมาะสำหรับทำแป้งมัน และใช้เป็นอาหารสัตว์

จากการที่มีการขยายและส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลังอย่างแพร่หลาย มีการนำเข้าพันธุ์มันสำปะหลัง เพื่อใช้ในการผสมพันธุ์ และพัฒนา ปรับปรุงพันธุ์มัน อีกหลายครั้งหลายครา เช่น

- ปี พ.ศ. 2503 นำเข้าจาก อินโดนีเซีย มาเลเซีย และมอริเชียส
- 2508 นำเข้าจาก หมู่เกาะเวอโรจินไอแลนด์
- 2513 นำเข้าจาก CIAT/ศูนย์เกษตรเขตร้อนนานาชาติ-อเมริกาใต้
- 2518 นำเข้าพันธุ์มัน ในรูปของเมล็ดจาก CIAT เป็นครั้งแรก
- 2522 นำเข้าพันธุ์มัน ในรูปของเนื้อเยื่อ ซึ่งอยู่ในหลอดแก้ว

ปัจจุบันโดยความร่วมมือของภาควิชาพืชไร่-คณะเกษตร-มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรมวิชาการเกษตร-กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย ประเทศไทยได้มีการศึกษาปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์มันให้มีผลผลิตและเปอร์เซ็นต์แป้งสูง เพื่อให้เกษตรกรได้คัดเลือกพันธุ์ที่จะปลูกให้เหมาะสมกับพื้นที่แต่ละท้องถิ่น เช่น พันธุ์ระยอง 1, ระยอง 5, ระยอง 60, ระยอง 90, ศรีราชา 1, พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50, ระยอง 72 และพันธุ์หัวยวง 60

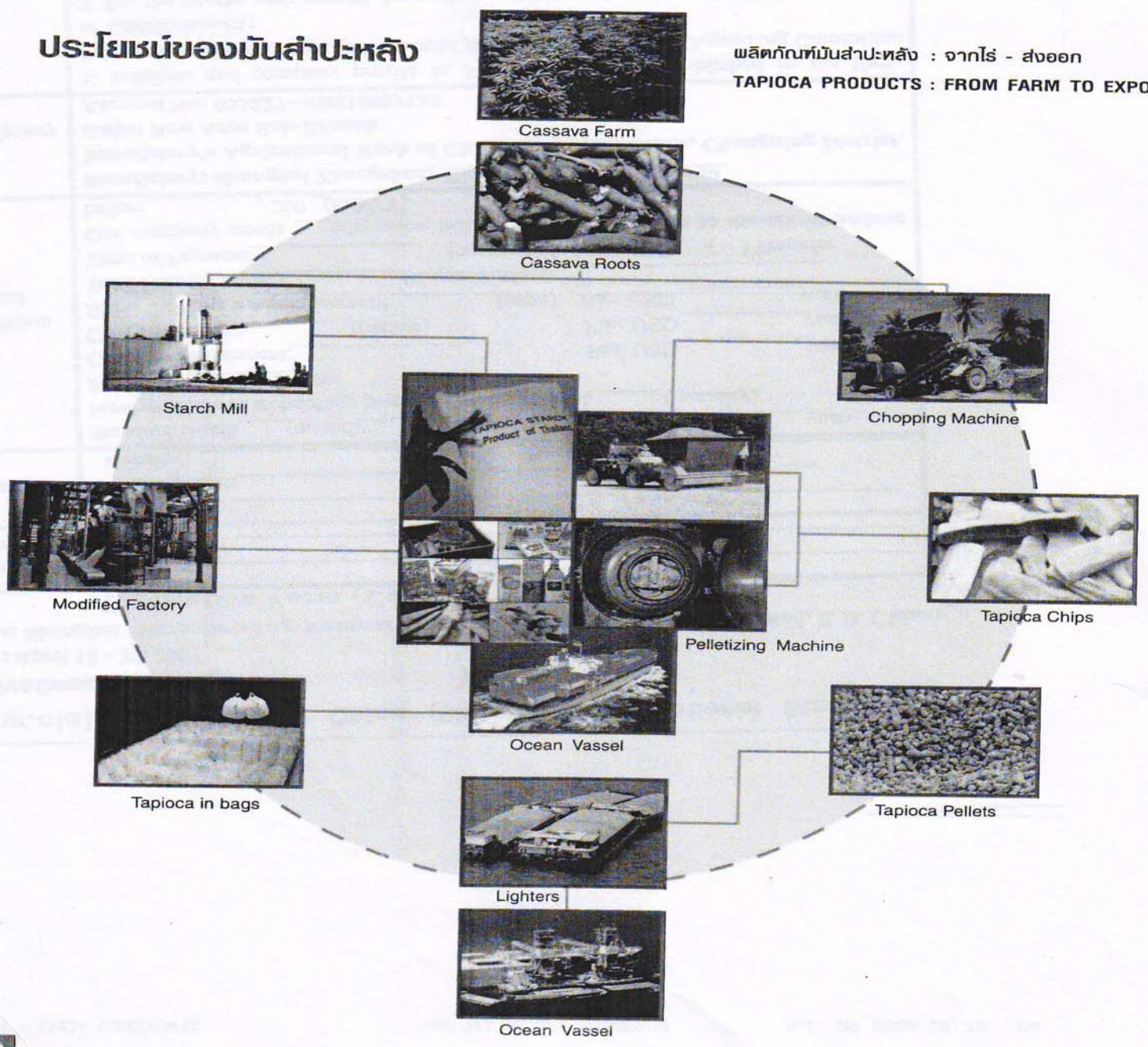
มันสำปะหลังเป็นพืชหัวที่มีเนื้อแป้งสูง หัวมันสำปะหลังใช้ทำประโยชน์ ดังนี้ :-

1. ใช้บริโภคโดยตรง
2. ใช้ทำแป้ง*.....นำไปทำอาหาร
นำไปใช้เพื่อการอุตสาหกรรมบางประเภท
3. ใช้ทำมันป่น-มันเส้น-มันอัดเม็ด นำไปใช้เป็นส่วนผสมอาหารสัตว์
4. ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมบางประเภท เช่น อุตสาหกรรมผลิตแอลกอฮอล์ เป็นต้น

๒ อุตสาหกรรมภายในประเทศที่ใช้แป้งมัน คือ อุตสาหกรรมอาหาร-สาชู-ผงชูรส-สารความหวาน, กระดาษ-สิ่งทอ-กาว, แป้งแปรรูป/แป้งตัดแปร เป็นต้น มีปริมาณการใช้แป้งมัน ประมาณ 900,000-1,000,000 ตันต่อปี

ประโยชน์ของมันสำปะหลัง

ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง : จากไร่ - ส่งออก
TAPIOCA PRODUCTS : FROM FARM TO EXPORT

ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากมันสำปะหลัง

ทำเป็นแป้งมัน

เริ่มแรกเดิมที การทำแป้งมันเป็นการผลิตในครัวเรือน ชาวบ้านนำหัวมันมาทำเป็นแป้งด้วยกรรมวิธีแบบดั้งเดิมโดยอาศัยความรู้ที่เผยแพร่มาจากอเมริกาใต้และมาเลเซีย ชาวบ้านเรียกกันว่า กรรมวิธีตกตะกอน

(โดยนำหัวมันมาฝนด้วยมือ-แช่น้ำแล้วกรองเอา ■ กากออก-ปล่อยให้ตกตะกอนแล้วเทน้ำทิ้ง-ใช้น้ำ ● ล้างหน้าแป้งและสิ่งสกปรกออก 2 รอบ-นำเอาแป้งเปียกตากแดดให้แห้ง-ได้ออกมาเป็น “แป้งดิบ-แป้งหยาบ”)

แป้งมันที่ผลิตได้นี้ ไม่สู้จะสะอาดนัก ส่วนใหญ่ใช้ทำสาकुหรือลงผ้า ชาวบ้านเรียกกันว่า “แป้งลงผ้า-หรือแป้งซักผ้า

เม็ดสาकु

นำแป้งมันมาทำให้ขึ้นรูปเป็นเม็ดสาकु-คัดขนาดด้วยตะแกรง-คั่วเม็ดสาकुแล้วอบให้แห้ง-คัดขนาดด้วยตะแกรงอีกครั้ง ออกมาเป็นสาकु.....ใช้เป็นอาหารได้ทั้งควา-หวาน

จากการทำแป้งมันแบบเดิม ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตให้ดีขึ้น-เริ่มมีการนำเครื่องจักรมาใช้ในบางขั้นตอนของกระบวนการผลิต และปรับปรุงด้านเทคนิคให้ดีขึ้นเป็นลำดับ

แป้งมัน - เกรด เอ

- เกรด บี

ได้มีการสร้างโรงงานผลิตแป้งมัน โดยใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยขึ้น สามารถผลิตแป้งที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานดีขึ้น เรียกกันว่า

- แป้งมัน - เกรดเอ - มีเชื้อแป้งไม่ต่ำกว่า 85.0%
- เกรดบี - มีเชื้อแป้งไม่ต่ำกว่า 83.5%

แป้งมัน - ซูเปอร์เกรด

- ซูเปอร์ไฮเกรด

กระบวนการผลิตแป้งมันได้รับการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาด้านเทคนิคให้ดีขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง มีการใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้สามารถผลิตแป้งมันที่มีคุณภาพสูง คือ แป้งมัน-ซูเปอร์เกรด ซึ่งต่อมาเรียกกันว่า แป้งมัน-ซูเปอร์ไฮเกรด

แป้งแปรรูป หรือ แป้งตัดแปร

คือ แป้งที่ถูกแปรสภาพ โดยกระบวนการทางกายภาพ หรือ กระบวนการทางเคมี แล้วมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ หรือ สตรูคเจอร์ทางเคมี ซึ่งเป็นการปรับปรุงคุณสมบัติของแป้ง ให้มีคุณสมบัติเหมาะที่จะนำไปใช้ทำประโยชน์ได้ ตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของอุตสาหกรรมแต่ละชนิด แต่ละกลุ่ม แต่ละประเภท เช่น ใช้เป็นส่วนผสมในการประกอบอาหาร-ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหาร-สารความหวาน-ยา และอุตสาหกรรมกระดาษ-สิ่งทอ-กาว-ไม้อัด-แอลกอฮอล์ เป็นต้น

ทำเป็นอาหารสัตว์

การใช้มันสำปะหลังมาทำเป็นอาหารสัตว์ เริ่มแรกชาวบ้านนำเอา ■ กาก ที่กรองเอาออกมาจากกรรมวิธีการทำแป้งมัน (กากสด-กากเปียก)-เอาไปผสมเป็นอาหารเลี้ยงหมู/เป็ด/ไก่ได้ หากมีเหลืออีกจะนำไปตากแดดให้แห้ง ชาวบ้านเรียกกันว่า **กากมัน**

ส่วน ● น้ำล้างหน้าแป้ง ที่ปล่อยให้ไหลลงบ่อเก็บ-ทิ้งให้ตกตะกอนเป็นเวลา 1 ปี-แล้วนำขึ้นมาล้างและกรองใหม่จะได้แป้งออกมามีอีกส่วนหนึ่ง ชาวบ้านเรียกกันว่า **ซีแป้ง**.....เอาไปผสมเป็นอาหารเลี้ยงหมู/เป็ด/ไก่ได้

กากมันป่น นำเอากากมันที่ตากแห้งแล้วเข้าเครื่องโม่-บั่นให้ป่น ออกมาเป็นกากมันป่น ใช้เป็นส่วนผสมอาหารสัตว์ได้

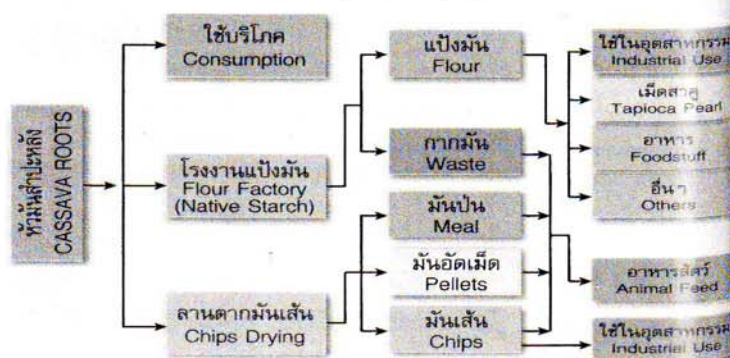
มันป่น เอาหัวมันมาหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ (หั่นด้วยมือหรือใช้เครื่องหั่น)-นำไปตากแดดในลานตากให้แห้ง-แล้วนำเข้าเครื่องโม่-บั่นให้ป่น ออกมาเป็นมันป่น ใช้เป็นส่วนผสมอาหารสัตว์ได้

มันเส้น หรือมันแห้ง เอาหัวมันมาหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ (หั่นด้วยมือหรือใช้เครื่องหั่น)-นำไปตากแดดในลานตากให้แห้ง ได้มาเป็นมันเส้น ใช้เป็นส่วนผสมอาหารสัตว์-ใช้ผลิตแอลกอฮอล์-ผลิตกรดมะนาวได้

มันอัดเม็ด นำมันเส้นที่ตากแดดแล้ว เข้าเครื่องอัดเม็ด ออกมาเป็นมันอัดเม็ด ใช้เป็นส่วนผสมอาหารสัตว์ได้

มันอัดเม็ดแข็ง นำมันเส้นที่ตากแดดแล้ว เข้าเครื่องอัดเม็ด โดยใช้ระบบไอน้ำเข้าช่วย ได้ออกมาเป็นมันอัดเม็ดแข็ง ใช้เป็นส่วนผสมอาหารสัตว์ได้

การผลิต-ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง
TAPIOCA PROCESSINGS

การส่งออก

แม้ว่ามันสำปะหลังจะเป็นพืชที่ปลูกกันในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน แต่การผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพื่อการส่งออกมีขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรกเกิดขึ้นภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง หรือ ราวๆ ปี พ.ศ. 2487 สาเหตุก็เนื่องมาจากประเทศทั่วโลกส่วนใหญ่ เกิดการขาดแคลนสินค้าอุปโภค บริโภค และวัตถุดิบ เพื่อการอุตสาหกรรมแทบทุกชนิด ประเทศไทยจึงมีโอกาสส่งออกแป้งมัน และกากมันไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และฮ่องกง เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ และใช้เป็นวัตถุดิบผสมอาหารสัตว์ การส่งออกส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อขายผ่านพ่อค้าคนกลางชาวสิงคโปร์และฮ่องกง หลายปีต่อมามีการส่งแป้งมันที่ซื้อจากไทยไปขายต่อให้ประเทศอื่นๆ เช่น ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา

1. ส่งออกแป้งมัน-แป้งดิบ

- ใช้ทำอาหาร
- ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร-ผงชูรส-สารความหวาน-ยา, กระดาษ-สิ่งทอ-กาว-ไม้อัด และอุตสาหกรรมแปรรูปต่างๆ

①(ประเทศผู้นำเข้าแป้งมัน-แป้งดิบที่สำคัญ ได้แก่ ไต้หวัน-อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ญี่ปุ่น-ฮ่องกง-จีน)

2. ส่งออกแป้งแปรรูป-แป้งดัดแปร

- ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร-ยา-กระดาษ-สิ่งทอ, วัสดุก่อสร้าง-กาว-ยาแก้นยุง

②(ประเทศผู้นำเข้าแป้งแปรรูปที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น-จีน-อินโดนีเซีย-เนเธอร์แลนด์-เกาหลีใต้-สหรัฐฯ)

มีการบอกเล่าว่าราวปี พ.ศ. 2498 มีการส่งออกกากมันไปขายที่ยุโรป เพื่อทดลองใช้ผสมในอาหารสัตว์ ปรากฏว่าได้ผลดีและมีราคาถูก เป็นที่ถูกใจของผู้ใช้ ต่อมาปี พ.ศ. 2500 ดร.อาร์ ชิลเลอร์ ชาวเยอรมัน ซึ่งเข้ามาตั้งห้องวิเคราะห์และสำนักงานรับตรวจสอบสินค้าในประเทศไทย เป็นผู้แนะนำให้ทดลองใช้เครื่องไม้กาก-ไม้หัวม่ ในการผลิตและส่งออก กากมันป่น และมันป่น บรรจกระสอบส่งไปขายที่ประเทศเยอรมันตะวันตก หลังจากนั้น การผลิตและการส่งออกได้รับการปรับเปลี่ยนและพัฒนา ให้เป็นรูปแบบของ มันเส้นและมันอัดเม็ด จนกลายมาเป็นมันอัดเม็ดแข็งในที่สุด

3. ส่งออกกากมัน-มันเส้น-มันอัดเม็ด-มันอัดเม็ดแข็ง

- ใช้เป็นส่วนผสมอาหารสัตว์
- ใช้มันเส้นเป็นวัตถุดิบในการผลิตแอลกอฮอล์-กรดมะนาว

③(ประเทศผู้นำเข้า มันเส้นที่สำคัญ ได้แก่ จีน
มันอัดเม็ดแข็ง ได้แก่ ประชาคมยุโรป จีน ญี่ปุ่น)

ปีที่มีการส่งออกแป้งมัน (แป้งดิบ) + แป้งแปรรูป มากที่สุด

The Highest Export Record of Tapioca Flour + Modified Starch (Native Starch)

จำนวน Quantity	ตัน Tons	ปี Year	2546 2003
1,609,569			
① ผู้ซื้อรายใหญ่ Main Buyers		② ผู้ซื้อรายใหญ่ Main Buyers	
แป้งมัน (แป้งดิบ) Tapioca Flour (Native Starch)		แป้งแปรรูป Modified Starch	
Taiwan	- 269,630	Japan	- 220,894
Indonesia	- 243,679	China	- 83,243
Malaysia	- 109,611	Indonesia	- 36,960
Japan	- 92,064	Netherlands	- 30,129
Hong Kong	- 69,788	Korea, S.	- 20,128
China	- 48,919	U.S.A.	- 17,452
Singapore	- 44,859	Singapore	- 15,421
Philippines	- 30,690	Taiwan	- 13,104
Australia	- 25,960	Malaysia	- 12,927
U.S.A.	- 22,563	Australia	- 12,630
Bangladesh	- 19,542	South Africa	- 12,466
Brazil	- 19,074	Finland	- 11,379

ปริมาณ : ตัน Quantity : Tons

ปีที่มีการส่งออกมันอัดเม็ดแข็ง มากที่สุด

The Highest Export Record of Tapioca Hard Pellet

จำนวน Quantity	ตัน Tons	ปี Year	2532 1989
9,032,918			
③ ผู้ซื้อรายใหญ่ Main Buyers		มันอัดเม็ดแข็ง Hard Pellets	
EEC	- 5,682,329		
U.S.S.R.	- 826,610		
S. Korea	- 754,165		
E. Germany	- 319,709		
Japan	- 308,135		
Israel	- 198,943		
U.S.A.	- 197,143		
Taiwan	- 181,500		
U.A.E.	- 109,897		

ปริมาณ : ตัน Quantity : Tons

เหตุการณ์ที่สำคัญ

- จากอดีตที่ผ่านมา การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจะเป็นการส่งออกอย่างอิสระ-ไม่มีการควบคุมปริมาณส่งออก เป็นการค้า-ส่งออกแบบเสรี จนถึงปี พ.ศ. 2525 รัฐบาลไทยได้ยินยอมทำ^①สัญญาจำกัดตนเอง-จำกัดปริมาณการส่งออก ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป จึงเป็นสาเหตุนำไปสู่การกำหนดนโยบายการควบคุม-จัดสรรปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไทยไปยังประชาคมฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา

เพื่อให้มีการส่งออกเกินกว่าปริมาณที่ได้ตกลงไว้กับประชาคมฯ นโยบายที่รัฐบาลได้นำมาใช้ มีหลายรูปแบบ-หลายมาตรการ เช่น :

- จัดสรรโควต้าส่งออกตามสต็อกสินค้า
- จัดสรรโควต้าส่งออกตามมาตรการจูงใจ
- จัดสรรโควต้าส่งออกตามความสามารถในการขนส่งสินค้าลงเรือใหญ่
- จัดสรรโควต้าส่งออกโดยการประมูล
- จัดสรรโควต้าส่งออกตามประวัติการส่งออก
- จัดสรรโควต้าส่งออกตามมาตรการใครมาก่อนได้ก่อน

ทั้งนี้การกำหนดใช้นโยบายรูปแบบ/มาตรการใด หรือใช้หลายรูปแบบ/หลายมาตรการ ในคราวเดียวกันควบคู่กันไป เป็นการตัดสินใจ-ให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งจะกำหนดนโยบายแบบปีต่อปี

- ในช่วงปี พ.ศ. 2535 ประชาคมยุโรปประกาศใช้^②นโยบายปฏิรูปการเกษตร (CAP REFORM) โดยมีจุดประสงค์เพื่อลดระดับการอุดหนุน-ลดราคารับซื้อธัญพืช ลงร้อยละ 29 ภายในกำหนด 3 ปี เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2536 เป็นต้นไป

ปัญหาต่อเนื่องจากนโยบายการจำกัด-จัดสรรปริมาณการส่งออกไปประชาคมยุโรป และการปฏิรูปนโยบายการเกษตรร่วมของประชาคมฯ ทั้งสองกรณี มีผลกระทบต่อปริมาณและราคาของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่นำเข้าประชาคมฯ ลดลง ซึ่งมีผลต่อเนื่องกระทบถึงราคาหัวมันของเกษตรกรไทยลดลงด้วย เพื่อเป็นการรองรับสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น :

- รัฐบาลไทยได้กำหนดมาตรการแทรกแซงตลาดเพื่อช่วยเหลือชาวไร่ให้ขายหัวมันสำปะหลังได้ในราคาที่ดี-เหมาะสม (ราคาที่สูงกว่าราคาดตลาด) ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดราคาขั้นต่ำ-การรับซื้อในราคาประกัน-หรือรับจำนำตามราคาที่กำหนด (แน่นอน มาตรการดังกล่าวข้างต้น สร้างปัญหาให้กับผู้ค้า-ผู้ส่งออกเป็นอย่างมาก เกิดภาวะราคาภายในสูงกว่าราคาส่งออกเป็นช่วงๆ-ทุกครั้งที่มีการนำมาตรการแทรกแซงตลาดมาใช้)
- ส่งเสริมให้มีการพัฒนาในด้านการผลิต ให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมต่างๆ และส่งเสริมการขยายตลาดผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังตลาดใหม่ๆ

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (มันอัดเม็ดแข็ง) ส่งออกไปยังประชาคมยุโรป มีปริมาณลดลงอย่างเห็นได้ชัด (ปริมาณการส่งออกมันอัดเม็ดแข็งไปประชาคมฯ ลดลงต่ำสุด-เหลือเพียง 1.426 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2545) แต่การขยายการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังตลาดอื่น ๆ-ตลาดใหม่ๆ มีการเติบโตขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ตัวเลขปริมาณการส่งออกโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ หากนำตัวเลขดังกล่าวมาคิดรวมกับปริมาณที่มีความต้องการใช้ภายในประเทศแล้ว สามารถรองรับได้กับปริมาณผลผลิตหัวมันสำปะหลังของแต่ละปี

① สัญญาจำกัดปริมาณส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากไทยไปประชาคมยุโรป

The import restriction agreement that Thailand has signed the MOU with the EEC in April 1982 has led to the signing in September 1982 of agreements limiting tapioca imports from Thailand and other countries during the five-year period from 1982 to 1986 to the following :

Year	Thailand	Indonesia	Other GATT members	Other Third Countries
1982	5,000,000	500,000	88,000	370,000
1983	5,000,000	750,000	132,000	To be fixed later
1984	5,000,000	750,000	132,000	To be fixed later
1985	4,500,000	825,000	146,000	To be fixed later
1986	4,500,000	825,000	146,000	To be fixed later

Remarks:

- (1) Thailand's annual quota is entitled to a 10% increase or 500,000 tonnes for 1983 and 1984, and the same 10% increase or 450,000 tonnes for 1985 and 1986.
- (2) The original import levy of 6% will be charged for the annual quotas agreed upon.
- (3) The EEC has given Thailand assurance to provide financial assistance for crop diversification projects to replace cassava in return for the import restriction.

- ** - Financial assistance = US\$35 million
- Since the year 1987 the import restriction agreement has been adjusted to 21 million tons for a four-year period, and This agreement has been renewed for another 3 consecutive four-year periods i.e. 1991-1994, 1995-1998, 1999-2002 and 2003-2006.

การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2503-2508
Export of Tapioca Products in 1960-1965

Year	แป้งมัน Flour		มันเส้น Chips		มันป่น Meal		อื่น ๆ Others		รวม Total	
	Tons	M. Baht	Tons	M. Baht	Tons	M. Baht	Tons	M. Baht	Tons	M. Baht
1960	179,763	223	54	-	64,564	51	36,377	16	280,758	290
1961	227,606	278	8,405	7	188,415	150	18,950	11	443,476	446
1962	110,582	158	12,669	10	267,658	245	9,879	9	400,788	423
1963	121,520	204	93,422	76	189,784	143	22,717	16	427,443	439
1964	152,432	289	339,418	256	201,328	141	45,681	30	738,859	653
1965	141,918	223	400,529	315	79,005	61	97,993	77	719,442	676

ปริมาณ-ตัน : มูลค่า-ล้านบาท

Quantity : Value

ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปี 2509 - 2546
EXPORT OF TAPIOCA PRODUCTS IN 1966 - 2003

ปี Year	แป้ง Flour/Starch	มันเส้น Chips	มันเม็ด Native Pellets	มันเม็ดแข็ง Hard Pellets	รวม Total
1966	173,671	521,328	-	-	694,999
1967	204,153	506,169	97,096	-	807,418
1968	143,568	417,282	314,788	-	875,638
1969	124,772	87,844	773,908	-	986,524
1970	142,914	22,620	1,061,065	-	1,226,599
1971	146,368	8,706	966,278	-	1,121,352
1972	124,453	3,905	1,109,363	-	1,237,721
1973	179,929	23,908	1,508,598	-	1,712,435
1974	254,967	105,713	1,924,647	-	2,285,327
1975	141,676	67,989	2,036,110	-	2,245,775
1976	241,200	63,721	3,252,439	-	3,557,360
1977	202,466	104,786	3,564,529	-	3,871,781
1978	235,028	312,598	5,727,531	-	6,275,157
1979	123,409	202,844	3,677,204	-	4,003,457
1980	248,483	256,212	4,452,579	-	4,957,274
1981	309,724	413,122	4,978,137	608,212	6,309,195
1982	425,632	487,247	5,214,592	1,479,856	7,607,327
1983	374,194	266,157	2,391,530	1,637,827	4,669,708
1984	464,875	155,775	2,893,327	2,905,316	6,419,293
1985	497,370	127,161	1,102,432	5,386,950	7,113,913
1986	459,048	68,662	251,161	5,508,254	6,287,125
1987	369,056	97,078	18	5,653,244	6,119,396
1988	555,746	368,328	18	7,183,239	8,107,331
1989	645,529	120,391	-	*9,032,918	*9,798,838
1990	656,291	269,150	-	7,285,423	8,210,864
1991	707,051	142,472	-	6,044,973	6,894,496
1992	750,425	320,643	-	7,724,387	8,795,455
1993	653,276	71,566	-	6,635,439	7,360,281
1994	923,561	9,909	-	4,782,643	5,716,113
1995	845,006	169,067	-	3,127,526	4,141,599
1996	893,365	2,700	-	3,604,411	4,500,476
1997	1,140,377	138,586	-	4,016,106	5,295,069
1998	770,096	237,162	-	2,961,486	**3,968,744
1999	1,028,021	222,058	-	4,118,549	5,368,628
2000	1,409,658	95,170	-	3,819,541	5,324,369
2001	1,284,547	1,649,238	-	2,844,741	5,778,526
2002	1,307,635	1,560,352	-	***1,496,586	4,364,573
2003	*1,609,569	*1,974,024	-	2,019,516	5,603,109

ปริมาณ-ตัน : มูลค่า-ล้านบาท

Quantity : Value

- * - The highest export record of each category of Tapioca Products
- ** - The total export volume of Tapioca Products has gradually dropped from over 9 mil-tons in 1989 to the lowest of 3.968 mil-tons in 1998.
- *** - The export volume of Tapioca Hard-Pellets has drastically dropped to the lowest of only 1.496 mil-tons in 2002.